

WERKEN MET GROENBLAUWE DIENSTEN

Beleidsnotitie

Waterschap Noorderzijlvest i.s.m. Wetterskip Fryslân

Uitvoeringsprogramma 2014 - 2017

Waterschap Noorderzijlvest

Februari 2014

Inhoudsopgave

1	Aanleiding, doel en reikwijdte notitie	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Kernboodschap.....	5
1.3	Doel	6
1.4	Leeswijzer.....	6
2	Beleidsuitgangspunten 'Werken met groenblauwe diensten'	7
2.1	Definiëring Groenblauwe diensten.....	7
2.2	Samenbrengen praktijk en beleid	8
2.3	Samen optrekken in vertrouwen.....	8
2.4	Meerwaarde voor beide partijen	9
2.5	Vrijwillig maar niet vrijblijvend	9
2.6	Afkoop versus jaarlijkse vergoedingen	10
2.7	Financiën	10
2.8	Werk met werk maken	10
2.9	Europaproof.....	11
2.10	Groei- en leermodel	12
2.11	Koppeling met doelen van andere organisaties.....	12
2.12	Benutten kansen GLB	12
2.13	Gebiedscollectieven.....	13
3	Kansrijke Groenblauwe Diensten.....	15
3.1	Beleidskader	15
3.2	Kansrijke groenblauwe diensten	15
4	Uitvoeringsprogramma 2014 - 2017.....	19
4.1	Aanpak op hoofdlijnen.....	19
4.2	Werken met groenblauwe diensten 2014 -2017.....	20
	Bijlagen	23
	Bijlage 1a Juridische vastlegging groenblauwe diensten	25
	Bijlage 1b Juridische vastlegging groenblauwe diensten (1) aanleg en beheer & onderhoud natuurvriendelijke oevers en (2) stuwtjes	27
	Bijlage 1c Stimulerings- en vergoedingsregeling met toelichting	35
	Bijlage 1d Overeenkomst tot vestiging van een kwalitatieve verbintenissen voor diensten Natuurvriendelijke oever en Stuw	39

1 Aanleiding, doel en reikwijdte notitie

1.1 Aanleiding

Het werken met groenblauwe diensten staat in Nederland volop in de belangstelling. Dat is niet voor niets. Het onderwerp sluit naadloos aan op de actuele, brede maatschappelijke wens om de verhouding tussen burger en overheid te moderniseren.

Overheid en burger dienen meer de samenwerking te zoeken om maatschappelijke doelen te bereiken. Met meer zeggenschap en eigen verantwoordelijkheid voor de burger en minder uitvoeringstaken en regelgeving vanuit de overheid.

Enerzijds vanuit het besef dat de burgers mondiger zijn en vragen om een meer individuele benadering op maat. Anderzijds gelet op het feit dat overheden nadrukkelijk tegen hun financiële -en sturingsgrenzen aanlopen en tegelijkertijd moeten constateren dat alles zelf doen niet altijd het meest efficiënt en effectief is. In het rapport 'Loslaten in vertrouwen'¹ van de Raad voor het Openbaar Bestuur wordt deze maatschappelijke ontwikkeling uitgebreid beschreven, zie kader.

Tegen deze achtergrond geven Wetterskip Fryslân en Waterschap Noorderzijlvest (hierna: het waterschap) in deze notitie aan hoe zij in de komende jaren groenblauwe diensten willen gaan inzetten. De focus ligt hierbij op het landelijk gebied en de agrarische sector.

1.2 Kernboodschap

Leidende gedachte van de notitie is dat er een wederzijdse afhankelijkheid bestaat tussen derden en het waterschap. Met de inzet van groenblauwe diensten kunnen de doelen van beide partijen verenigd worden. Van beide (alle) partijen vraagt dit een andere, meer integrale manier van kijken en handelen. In de praktische situatie meer oog voor elkaar(s) belangen) hebben op basis van gelijkwaardigheid en wederzijds vertrouwen.

Het waterschap ziet de inzet van groenblauwe diensten niet alleen als kans om waterschapsdoelen in het landelijk gebied op een kosteneffectieve wijze te realiseren. De integrale insteek kan waar mogelijk concreet bijdragen aan structuurversterking van de

"Veel taken die we nu als overheidstaken omschrijven, zijn ooit begonnen als particulier initiatief. In de loop van de twintigste eeuw zijn de taken steeds meer bij de overheid komen te liggen."
*"Nu het geloof in de markt als de plaats waar complexe problemen in een spel van vraag en aanbod het beste kunnen worden opgelost aan erosie onderhevig is en het vertrouwen dat de overheid veel van die taken weer kan terugnemen ontbreekt, vindt het pleidooi voor burgers die meer verantwoordelijkheid nemen voor de publieke zaak gretig aftrek. Voor die verschuiving zijn verschillende verklaringen te geven. De rek is uit de overheidsfinanciën, met een sterke beperking van de financiële slagkracht van de overheid als gevolg. Daarnaast groeit het besef dat veel maatschappelijke vraagstukken te ingewikkeld zijn voor de overheid om ze te kunnen oplossen. Dat heeft geleid tot het steeds luider klinkende pleidooi dat politiek en bestuur mensen en hun verbanden in staat moeten stellen zelf het heft in handen te nemen, omdat die vaak beter dan de overheid in staat zijn om maatschappelijke problemen op te lossen."*¹

¹ Loslaten in vertrouwen. Naar een nieuwe verhouding tussen overheid, markt én samenleving. Raad voor het Openbaar Bestuur, december 2012.

landbouw (en andere gebiedsfuncties). Tenslotte is door meer verantwoordelijkheid bij de direct belanghebbenden neer te leggen maatwerk mogelijk en kan bij hen bovendien meer inzicht/begrip en draagvlak ontstaan.

1.3 Doel

Het doel van de beleidsnotitie is het beschrijven van de uitgangspunten en beleidsregels voor de uitvoering van maatregelen middels groenblauwe diensten om het gesprek aan te gaan met de gebiedspartners om te komen tot afspraken over het werken met groenblauwe diensten. Daarbij wordt een overzicht geschetst van kansrijke groenblauwe diensten.

*Een waterschapbestuurder formuleert de uitdagingen voor groenblauwe diensten als volgt:
"Efficiënt omgaan met middelen en met weinig bureaucratie veel doen."*

1.4 Leeswijzer

De beleidsnotitie bestaat uit 2 onderdelen.

Deel 1 omvat het eigenlijke beleidskader . Het schetst de aanleiding en het doel van deze notitie. Het formuleert de beleidsuitgangspunten zoals de beide waterschappen die gezamenlijk willen gaan hanteren bij het werken met groenblauwe diensten. Tenslotte geeft het een overzicht van de meest kansrijke groenblauwe diensten.

Deel 2 omvat de vertaling van het beleidskader naar uitvoering. Welke concrete activiteiten worden in de periode 2014-2017 ondernomen. Dit uitvoeringsprogramma is toegesneden op de regionale omstandigheden en derhalve voor beide waterschappen verschillend. Vanzelfsprekend wordt ook in deze uitvoering gezocht naar onderlinge afstemming en samenwerking. De inhoud van het uitvoeringsprogramma wordt gestuurd door de beleidsmatige ontwikkelingen op het gebied van water en aanverwante thema's, denk aan kaders als Droge Voeten 2050 of het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB). Het uitvoeringsprogramma zal daarom jaarlijks worden geupdate.

2 Beleidsuitgangspunten 'Werken met groenblauwe diensten'

Het waterschap hanteert de volgende, veelal samenhangende beleidsuitgangspunten voor het werken met groenblauwe diensten. Deze beleidsuitgangspunten zijn gebaseerd op de ervaringen met de uitvoering van het pilotproject groenblauwe diensten in Groningen² en schetsen de ruimte waarbinnen de groenblauwe diensten vorm gegeven kunnen worden.

De belangrijkste aanbevelingen die op basis van de ervaringen met het pilotproject Groenblauwe Diensten Groningen in de tussenevaluatie van maart 2013 zijn opgenomen:

- *Neem voldoende tijd om te werken aan onderling vertrouwen tussen de deelnemende partijen*
- *Waar sprake is van zekerheid en duidelijkheid, communiceer deze dan ook. Zorg voor heldere, duidelijke diensten met een zo eenvoudig mogelijk administratief en financieel systeem – "Weinig regels, duidelijkheid over de peggels."*
- *Benut de gebiedskennis en werking van de Agrarische Natuur Verenigingen optimaal.*

2.1 Definiëring Groenblauwe diensten

Vanuit het waterschapsperspectief zijn groenblauwe diensten diensten waarbij maatschappelijke organisaties of particulieren een vrijwillige bijdrage leveren aan de realisatie van waterschapdoelen (en andere overheidsdoelen), tegen een financiële vergoeding en/of beleidsruimte en/of mogelijkheden voor bedrijfsontwikkeling.

Groenblauwe diensten kunnen zowel inrichtingsopgaven omvatten (bijvoorbeeld verbreden van watergangen en aanleg van natuurvriendelijke oevers) als beheer- en onderhoudswerkzaamheden (bijvoorbeeld onderhoud hoofdwatergangen en afvoer en verwerking biomassa). In hoofdstuk 3 wordt een overzicht gegeven van groenblauwe diensten die op dit moment het meest kansrijk zijn.

Groenblauwe diensten staan niet op zich, maar vormen het sluitstuk van een zorgvuldig overleg/samenwerkingsproces (met oog voor elkaars belangen, gelijkwaardigheid en wederzijds vertrouwen). Dit proces is derhalve cruciaal voor het uiteindelijk resultaat. Om deze reden is deze notitie getiteld "werken met groenblauwe diensten".

Er is bewust een bredere omschrijving van groenblauwe diensten gehanteerd dan de landelijk gebruikelijke definitie, die zich beperkt tot diensten met een financiële vergoeding. Het gaat het waterschap om het benutten van gezamenlijke kansen om waterschapstaken door maatschappelijke organisaties of particulieren te laten uitvoeren. De te kiezen vorm van vergoeding, financieel of anderszins, is daar een afgeleide van.

2.2 Samenbrengen praktijk en beleid

De notitie bouwt voort op kennis en ervaring die in de beheergebieden van beide waterschappen en elders in Nederland zijn opgedaan. Voor Waterschap Noorderzijlvest handelt het om het pilotproject Groenblauwe Diensten Groningen, waarin beide waterschappen samenwerken².

Ter voorbereiding van deze beleidsnotitie zijn gesprekken gevoerd met de stakeholders in het proces: agrariërs, ambtenaren, bestuurders en vertegenwoordigers van landbouworganisaties. Deze interviews zijn verwerkt tot een Praktijkverhaal³. Het Praktijkverhaal functioneert als achtergronddocument. Het geeft een goed beeld van de grote diversiteit die in de praktijk wordt aangetroffen.

De hoofdconclusies van het Praktijkverhaal:

- *Er is toenemende belangstelling bij agrariërs voor groenblauwe diensten, dit geldt zowel voor de gangbare, verbrede als biologische bedrijven.*
- *Er is behoefte aan een pragmatische regels die voldoende rekening houden met de praktijk en niet resulteren in veel papierwerk. Het beeld dat geschetst wordt is dat van "met de kaart op de motorkap diensten intekenen". Agrariërs zijn ondernemers en streven naar een gezonde bedrijfsvoering, waarbij sprake is van een grote diversiteit in de bedrijfsvoeringen. Dit vraagt om maatwerk.*
- *Er is in het algemeen sprake van positieve ervaringen met de waterschappen. De enkele negatieve ervaring heeft echter vaak een grote impact en ondergraaft het vertrouwen. Per saldo is de bereidheid om met elkaar aan de slag te gaan nadrukkelijk aanwezig.*

2.3 Samen optrekken in vertrouwen

Het werken met groenblauwe diensten gaat in de kern om het realiseren van een win-win situatie. Van zowel het waterschap als agrariër vraagt dit om het actief meedenken in de belangen van de ander, zoals in de planvormingfase over de schutting heen kijken. Vanuit gelijkwaardigheid, actief op zoek gaan naar kansen om elkaars belangen te verenigen. Bovendien krijgen de rollen van beide partijen in de uitvoeringsfase een andere invulling. Het waterschap beperkt zich meer tot het stellen van kaders en het scheppen van de randvoorwaarden, waarbinnen de agrariër proactief de watermaatregel als groenblauwe dienst uitvoert.

De basis voor het met elkaar samenwerken is vertrouwen. Vertrouwen moet verdiend worden. Dat kan door open en tijdig met elkaar te communiceren; de specifieke kennis en ervaring van beide partijen serieus te nemen en – misschien wel het belangrijkste- afspraken na te komen. Vertrouwen moet ook blijken uit de wijze waarop het waterschap de levering van groenblauwe diensten in regels vastlegt. Wel heldere randvoorwaarden, geen gedetailleerde voorschriften. Geen sturende begeleiding en controle, maar coaching en (steekproefsgewijze) toetsing achteraf.

² Tussentijdse evaluatie pilot Groenblauwe Diensten Groningen, maart 2013

³ Groenblauwe diensten, Praktijkverhaal van Wetterskip Fryslân en Waterschap Noorderzijlvest, 2013

2.4 Meerwaarde voor beide partijen

Het werken met groenblauwe diensten is geen automatisme of vanzelfsprekendheid. De investering in tijd, geld en andere middelen moet opwegen tegen hetgeen het per saldo oplevert. Voor het waterschap betekent dit dat in alle gevallen een expliciete afweging moet plaatsvinden ten opzichte van de gangbare werkwijze, waarbij zelf de schop in de grond wordt gezet. De agrarische ondernemer moet beoordelen of de groenblauwe dienst past in zijn bedrijfsvoering zowel qua werkzaamheden als financieel gezien.

Overigens gaat het bij de meerwaarde niet alleen om direct materiële voordelen. Voor het waterschap is het bijvoorbeeld belangrijk dat het werken met groenblauwe diensten er voor kan zorgen dat de gebiedspartners zich meer medeverantwoordelijk voelen voor het goed functioneren van het watersysteem. Voor de agrarische sector bieden groenblauwe diensten een kans zich concreet te profileren als duurzame, omgevingsbewuste ondernemer in het buitengebied (imago versterking).

Zoals hiervoor aangestipt ligt de focus op het landelijk gebied en de agrarische sector. Maar met deze notitie als vertrekpunt kunnen ook met de andere belangrijke partijen (terreinbeherende organisaties, gemeenten, provincie) zaken worden gedaan.

2.5 Vrijwillig maar niet vrijblijvend

Uitgangspunt is dat de keuze om gebruik te maken van een groenblauwe dienst geschiedt op vrijwillige basis. Is deze keuze gemaakt, dan dienen beide partijen zich aan de gemaakte afspraken te houden. Deze worden vastgelegd in een, het woord zegt het al, gezamenlijke overeenkomst. De precieze vorm daarvan is afhankelijk van het type groenblauwe dienst.

De uitvoerder van een groenblauwe dienst dient een vergunning aan te vragen op basis van de door het waterschap gestelde beleidsregels. Na het verlenen van de vergunning dient er een kwalitatieve verbintenis opgesteld te worden, waarin de wijze van aanleg, financiële zaken en voorwaarden staan beschreven. In bijlage 1d zijn kwalitatieve verbintenissen opgenomen voor de groenblauwe diensten natuurvriendelijke oever en stuw.

Er is voor gekozen om de financiële aspecten vast te leggen in een vergoedingsregeling. De dienst wordt op publiekrechtelijke wijze via de legger van het waterschap vastgelegd, zowel de actieve handelingen als het eventuele beheer en onderhoud. In bijlage 1 zijn de juridische aspecten ten aanzien van de inzet van groenblauwe diensten nader beschreven.

In den lande worden op dit moment groenblauwe diensten bijna uitsluitend voor een eindige periode vastgelegd. Als het gaat om inrichtingsmaatregelen, zoals de aanleg van een natuurvriendelijke oever, heeft het waterschap belang bij een permanente vestiging van de groenblauwe dienst. Het waterschap regelt dit juridisch via een kwalitatieve verbintenis gekoppeld aan het betreffende perceel.

Als het om beheer- en onderhoudsactiviteiten gaat die een andere partij op zijn eigen grond voor het waterschap uitoefent, heeft het omwille van continuïteit de voorkeur om een en ander voor onbepaalde tijd te regelen; zo mogelijk via de Keur/Legger en/of het Beheer- en Onderhoudsplan. Het waterschap beseft dat deze in steek de vrijheid van de agrariër lijkt te beperken in zijn toekomstige bedrijfsvoering. Anderzijds biedt het wel de mogelijkheid om een passende, structurele vergoeding af te spreken in plaats van een tijdelijke regeling, met alle onzekerheden van dien.

Met een kwalitatieve verbintenis kan een toelaten (dulden) of een niet-doen worden geregeld. De kwalitatieve verbintenis wordt ingeschreven in de openbare registers, waarmee de verplichting kenbaar worden gemaakt aan eventuele derden. Een openbaar register is een centraal bijgehouden bestand met een overzicht van rechten en verplichten ten aanzien van percelen. Wanneer bijvoorbeeld een perceel wordt verkocht is het voor de koper kenbaar welke verplichting op het perceel liggen en wie de eigenaar van het perceel is. Een actieve handeling kan niet worden geregeld via de kwalitatieve verbintenis, waardoor het beheer en onderhoud hierin niet kan worden vastgelegd. Het beheer en onderhoud kan via de Keur/Legger worden geregeld.

2.6 Afkoop versus jaarlijkse vergoedingen

De voorkeur van het waterschap gaat er naar uit om diensten die permanent gevestigd worden via een eenmalige (gekapitaliseerde) vergoeding uit te betalen ('af te kopen') in plaats van jaarlijkse vergoedingen af te spreken. Afkoop geeft voor beide partijen maximale duidelijkheid en hiermee geeft het waterschap aan dat de dienst een permanent karakter heeft en een onderdeel is geworden van het waterbeheer. Ook leidt deze werkwijze per saldo tot minder bureaucratie (geen jaarlijkse administratieve handelingen) en een geringe beheerslast.

Bovendien geeft afkoop ruimte om ook andere vormen van vergoeding in te zetten (zie ook 2.8). Kiest de agrariër voor een financiële vergoeding dan biedt afkoop een betere basis voor herinvestering in bedrijfsontwikkeling.

2.7 Financiën

Het waterschap gaat er vanuit dat het werken met groenblauwe diensten in beginsel geen extra investeringsbudget vraagt. Het gaat immers om een andere wijze van het uitvoeren van reeds vastgelegde opgaven. Financiering moet derhalve (taakstellend) plaatsvinden vanuit de hiervoor in de begroting vastgelegde bestaande budgetten.

Cofinanciering vanuit POP₃ wil het waterschap met name benutten voor:

- aanloopkosten voor de professionalisering van de gebiedscollectieven op het thema water;
- innovatieve en/of versnelde realisatie van (extra) wateropgaven gekoppeld aan een klimaatbestendig watersysteem, Europese verplichtingen (KRW, Natura 2000) en de agrarische sector.

2.8 Werk met werk maken

Het geven van 'beleidsruimte' kan een vorm van een vergoeding zijn. Bijvoorbeeld door het mogen dempen van een sloot op een perceel met de grond die vrijkomt bij de aanleg van een natuurvriendelijke oever, waarbij tegelijkertijd aan de eis voor compensatie van waterberging wordt

voldaan. De mogelijkheid voor een niet-financiële vergoeding speelt bij de afweging van een agrariër om wel of niet mee te werken een belangrijke rol. De uiteindelijke keuze voor de vergoedingsvorm van de groenblauwe dienst ligt bij de betrokken agrarische ondernemer.

De volgende wet- en regelgeving is voor de vergoeding van groenblauwe diensten van belang:

- *Bovenwettelijkheid*

Om voor vergoeding in aanmerking te komen dient het om een bovenwettelijke inzet te gaan. Maatregelen die sowieso nodig zijn om aan wettelijke vereisten vallen derhalve buiten de boot.

- *Staatssteun*

Als een overheid zaken doet met agrariërs dient dat binnen de kaders van de strikte regels voor staatssteun aan de landbouw te gebeuren. Brusselse verordeningen schrijven voor dat boeren door overheden nooit meer uitbetaald mogen worden voor groenblauwe diensten, dan dat het nadeel van de maatregel voor de boer groot is. Om de toets hierop te vereenvoudigen is in 2007 door het toenmalige ministerie LNV en het IPO de Catalogus Groenblauwe Diensten geïntroduceerd. Dit is een soort van gereedschapskist van toegestane maatregelen en vergoedingen.

- *Aanbestedingsregels*

Bij het laten uitvoeren van werkzaamheden door derden dient het waterschap zich aan strikte aanbestedingsregels te houden om te voorkomen dat concurrentievervalsing optreedt. Deze regels gelden ook voor belanghebbende (organisaties van) agrariërs.

2.9 Europaproof

De afspraken die het waterschap maakt met de gebiedspartners over de inzet van groenblauwe diensten mogen niet in strijd zijn met bestaande (vaak Europese) wet- en regelgeving.

Uit de praktijk blijkt dat met name de regels voor staatssteun vaak onnodig belemmerend werken voor het afsluiten van groenblauwe diensten. Het gaat daarbij om het ontbreken van typische watermaatregelen in Catalogus Groenblauwe Diensten. Waardoor bij verschillende diensten op dit moment niet duidelijk is of deze 'Europaproof' zijn. Het waterschap zet zich daarom momenteel in Unie verband in om de Catalogus voor het onderdeel waterdiensten uit te breiden.

Een ander knelpunt is dat het vergoedingenregime zoals dat in de Catalogus is opgenomen weinig ruimte laat voor maatwerk. Derhalve wil het waterschap waar nodig en mogelijk groenblauwe diensten in een juridische vorm te gieten waarvoor de Catalogus niet van toepassing is.

Groenblauwe diensten vallen buiten de werking van de Catalogus als:

- *de af te sluiten dienst afdwingbaar is en om onomkeerbaar. Het werken met een projectplan (volgens de waterwet) en een kwalitatieve verplichting is dan een reële optie. Waterschap en belanghebbende(n) stellen samen het projectplan op. Waarna het waterschap deze in procedure brengt. Bijkomend voordeel van deze werkwijze is dat behalve de groenblauwe diensten (bijvoorbeeld aanleg natuurvriendelijke oevers) ook watermaatregelen die daarbuiten vallen (bijvoorbeeld verplaatsing stuw) in het plan kunnen worden meegenomen. Een integrale aanpak van het watersysteem terplekke derhalve.*
- *de dienst via echte marktwerking tot stand komt. Wel moet dan vanzelfsprekend met de aanbestedingsregels rekening worden gehouden: Afhankelijk van de orde van grootte van het bedrag moet gunning plaatsvinden via enkelvoudige, meervoudige of Europese aanbesteding en met objectieve gunningscriteria.*

2.10 Groei- en leermodel

Het waterschap gaat bij het werken met groenblauwe diensten uit van een groei- en leermodel.

De voorgestelde werkwijze is betrekkelijk nieuw, zowel voor het waterschap als voor de gebiedspartners. Ook is de maatschappelijke omgeving nog volop in beweging. Zo is de besluitvorming over de precieze invulling van het GLB nog niet afgerond.

Werken met groenblauwe diensten zal daarom vooral in de praktijk verder handen en voeten moeten krijgen. Het waterschap gaat er vanuit dat deze notitie op dit moment enerzijds voldoende sturing aan dit proces geeft (beleidsmatig en financieel), anderzijds voldoende ruimte laat om in te spelen op nieuwe ervaringen en ontwikkelingen.

De werking van deze notitie 'Werken met groenblauwe diensten' zal derhalve vooralsnog met enige regelmaat worden geëvalueerd, samen met de gebiedspartners. Op basis van deze evaluatie vindt zo nodig aanpassing/aanscherping van het beleidskader en/of het uitvoeringsprogramma plaats. Overigens betekent deze periodieke evaluatie niet dat werken met groenblauwe diensten binnen het waterschap als een zelfstandige programmalijn wordt georganiseerd. Deze notitie moet haar doorwerking krijgen in de lopende projecten en programma's binnen het waterschap.

2.11 Koppeling met doelen van andere organisaties

Bij de inzet van groenblauwe diensten streeft het waterschap naar een koppeling met de gebiedsdoelen van andere partijen, zoals provincie, gemeenten en natuurorganisaties. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om weidevogelbeheer, ontwikkeling recreatief medegebruik, beheer openbare groene ruimte en ontwikkeling en beheer van natuurgebieden.

Bij (her-)inrichting betreft het dan werk met werk maken en bij onderhoud en beheer de inhoudelijke afstemming, en waar mogelijk bundeling van werkzaamheden.

Op basis van deze notitie en de daaruit voortvloeiende activiteiten zullen de genoemde partijen actief benaderd worden. Met name ziet het waterschap een intensieve samenwerking met de provincie als kaderstellende overheid op de meeste van bovengenoemde beleidsterreinen.

2.12 Benutten kansen GLB

Vanaf 2014 vindt stapsgewijs de invoering plaats van het nieuwe Europese Gemeenschappelijke LandbouwBeleid (GLB) voor de periode 2015 – 2020. Voor het werken met groenblauwe diensten ziet het waterschap een aantal kansrijke aanknopingspunten:

- Stimuleren dat de agrarische sector vergroeningseisen als randvoorwaarde voor ontvangen jaarlijkse directe steun (pijler 1) ook (kunnen) invullen met wateropgaven. Inhoudelijk worden daarmee twee vliegen (groen en blauw) in een klap gevangen. Bovendien kan het waterschap zorgen voor een structurele invulling van deze in beginsel tijdelijke Brusselse maatregel.
- Maximaal benutten van GLB (pijler 2) als cofinancieringsbron voor het werken met groenblauwe diensten (zie ook 2.9). Het accent van de diensten dient te liggen op een koppeling met Europese verplichtingen (Nitraatrichtlijn, KRW, Natura 2000), maatregelen 'op het boeren' en het moeten geen reguliere waterschapswerkzaamheden zijn. Het waterschap zoekt daarbij tevens aansluiting bij het Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer. Een landelijk initiatief vanuit de sector landbouw zelf om actief bij te dragen aan de oplossing van de knelpunten in het watersysteem (waterkwaliteit, waterkwantiteit en ruimtelijke ordening).

- Ontwikkeling gebiedscollectieven omarmen als organisatorische en inhoudelijke gebiedspartner voor het werken met groenblauwe diensten (zie 2.13).

Het Europese gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) kent 2 pijlers met daaraan verbonden geldstromen. Pijler 1 omvat het sectorale markt en prijsbeleid en de inkomenssteun (bedrag per hectare). Pijler 2 betreft het bredere plattelandsbeleid (financiering plattelandsontwikkeling op programmabasis). Belangrijke wijziging in het nieuwe GLB is dat voor een deel van de inkomenssteun uit pijler 1 de agrariërs vergroeningsmaatregelen moeten treffen (bijvoorbeeld landbouwareaal inzetten voor ecologische doelen, agrarisch natuurbeheer en/of gecertificeerde duurzame bedrijfsvoering). Voor pijler 2 blijft de systematiek overeind waarbij een deel van de middelen wordt weggezet via op te stellen Plattelands ontwikkelingsprogramma's onder regie van de provincie (voor de komende periode POP3). Ook watergerelateerde projecten komen daarbij voor co financiering in aanmerking. Pijler 2 gaat tevens de belangrijkste financieringsbron vormen voor het Agrarisch natuurbeheer. Nieuw is dat het rijk bij de organisatie en uitvoering van het agrarisch natuurbeheer een sleutel rol toekent aan samenwerkingsverbanden van agrariërs en andere betrokkenen (gebiedscollectieven). Afspraken moeten worden gemaakt op basis van een gebiedsofferte. Nadrukkelijk is het de bedoeling dat het gebiedscollectief daarin waar mogelijk naast natuuropgaven ook andere maatschappelijke doelen (zoals water) meeneemt.

2.13 Gebiedscollectieven

In de maatschappij, mede gestimuleerd door het Europese Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB), is een ontwikkeling te zien om te komen tot gebiedscollectieven of coöperaties. Een overkoepelend orgaan die de verantwoordelijkheid neemt voor de organisatie en uitvoering van bijvoorbeeld het Agrarisch Natuurbeheer. In de provincie Groningen wordt die rol nu deels vervuld door de Agrarische Natuurverenigingen (ANV's).

Het waterschap wil graag dat de gebiedscollectieven een rol gaan spelen in het werken met groenblauwe diensten. Kern van deze systematiek is dat het waterschap met het collectief aan 'de voordeur' afspraken maakt over de te leveren prestaties en vergoedingen in het gebied. Het collectief regelt vervolgens de organisatie en de uitvoering aan 'de achterdeur' met zijn leden.

Het gebiedscollectief kan verschillende rollen vervullen, afhankelijk van het type groenblauwe dienst en zijn ambitie:

- Meedenken aan de voorkant over vorm en inhoud groenblauwe diensten;
- Werving en (advisering over) contractering deelnemers (dit laatste afhankelijk van de juridische vorm waarin de dienst wordt gegoten);
- Voortgangsbewaking en monitoring van de uitvoering;
- Verantwoording en rapportage;
- Schouw ten aanzien van een groenblauwe dienst.

De belangrijkste agrarische gebiedspartners de Agrarische natuurverenigingen, Boerennatuur en LTO Noord zijn volop bezig op deze ontwikkeling voor te sorteren. In de pilot groenblauwe diensten in Groningen heeft de meerwaarde van deze organisaties zich al bewezen. In de overgangsfase tot 2016 wil het waterschap dan ook samen met hen optrekken om het werken met groenblauwe diensten waterschapsbreed van de grond te krijgen.

3 Kansrijke Groenblauwe Diensten

3.1 Beleidskader

Klimaatverandering, Europese richtlijnen en maatschappelijke ontwikkelingen hebben gevolgen voor het waterbeheer. Bovendien vragen de toenemende kosten die ermee gepaard gaan om duurzaam en kosteneffectief waterbeheer. Deze ontwikkelingen leiden tot beleidsopgaven waar de waterschappen in samenwerking met hun partners de komende jaren voor aan de lat staan.

De beleidsopgaven van de waterschappen waarbij het instrument groenblauwe diensten kan worden benut zijn

KRW

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) richt zich op de bescherming van water in alle wateren en stelt zich ten doel dat alle Europese wateren in het jaar 2015 een 'goede toestand' hebben bereikt en dat er binnen heel Europa duurzaam wordt omgegaan met water. Deze termijn kan worden verlengd met maximaal twee periodes van zes jaar. De uiterste datum komt daarmee op 2027.

Droge Voeten 2050

Binnen Droge Voeten 2050 wordt onderzocht welke maatregelen nodig zijn om bij de verwachte klimaatsverandering de boezemsystemen tot 2050 op orde te houden. Ook wordt bekeken of sommige delen van ons gebied gezien de mogelijke schade bij overstromingen een hogere norm moeten krijgen. Maatregelen als water vasthouden of bergen op land kunnen hier een rol bij spelen.

Beheer en Onderhoud

Een goed beheer en onderhoud van de watersystemen, keringen en objecten is van belang voor een behalen van de (waterbeheer en financiële) doelen die een waterschap zich stelt. Beheer en onderhoud wordt hoofdzakelijk door het waterschap zelf gedaan en voor een deel voeren marktpartijen dit beheer en onderhoud uit. Voorbeelden zijn beheer van stuwen, maaien van oevers of baggeren van watersystemen.

Beleidsopgaven t.a.v. thema's als zoetwatervoorziening, duurzame energie, instandhouding van cultuurhistorisch erfgoed en recreatie kunnen in de nabije toekomst ook gekoppeld worden aan groenblauwe diensten.

3.2 Kansrijke groenblauwe diensten

Het werken met groenblauwe diensten gaat in de kern om het realiseren van doelen van het waterschap, gecombineerd met doelen vanuit andere betrokken partijen. Vanuit de in hoofdstuk 2 geschetste kaders t.a.v. de waterbeheeractiviteiten van het waterschap kunnen kansrijke groenblauwe diensten worden geselecteerd, zie tabel 1.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van die kansrijke waterdiensten. Het is zeker niet bedoeld als limitatieve lijst. Nieuwe inzichten en maatschappelijke ontwikkelingen kunnen leiden tot nieuwe groenblauwe diensten.

Overigens zal en kan niet met alle vermelde diensten meteen aan de slag gegaan worden bij elk waterschap. Op verschillende onderdelen is nadere uitwerking en/of overleg met de betrokken partijen nodig ('maatwerk').

In het Uitvoeringsprogramma 2014 - 2017 dat elk waterschap opstelt zijn daarvoor acties opgenomen.

Tabel 1. Kansrijke groenblauwe diensten

	Doel waterschap	Mogelijke Groenblauwe dienst
	Waterberging	<ul style="list-style-type: none"> • Vergroten open water, in combinatie met aanleg natuurvriendelijke oevers (NVO's) • Gedogen water op land
	Verbeteren ecologie (KRW)	<ul style="list-style-type: none"> • Aanleg natuurvriendelijke oevers
	Verbeteren (chemische) waterkwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Reduceren N&P emissie met lagere mestgift, precisie- en kringlooplandbouw • Verbeteren bodemstructuur i.c.m. verbeterd waterbeheer • Akkerrandbeheer/bufferstrook • Beperken verzilting onderdrukken kwel en langer vasthouden regenwater
	Water conserveren	<ul style="list-style-type: none"> • Stuwtdjes plaatsen en/of beheren • Verbeteren bodemstructuur i.c.m. verbeterd waterbeheer
	Doelmatig waterbeheer	<ul style="list-style-type: none"> • Aangepast peilbeheer • Samenvoegen peilvakken • Peilgestuurde drainage
	(Natuurvriendelijk) Onderhoud	<ul style="list-style-type: none"> • Baggeren ((hoofd-)watergangen) • Onderhoud NVO's • Onderhoud watervoerend deel (hoofd) watergangen en droge deel (dijken, paden, bergingen) • Afvoer en verwerking/benutting biomassa (maaisel uit sloot, berm en dijk) en bagger

UITVOERINGSPROGRAMMA 2014 - 2017

Waterschap Noorderzijlvest

Versie februari 2014

4 Uitvoeringsprogramma 2014 - 2017

4.1 Aanpak op hoofdlijnen

Zoals in het beleidskader aangegeven gaat het waterschap bij het werken met groenblauwe diensten uit van een groei- en leermodel. Het waterschap streeft ernaar dat in 2016 het werken met groenblauwe diensten in zijn volle omvang 'staat'. In de uitvoeringsperiode vanaf 2014 wordt hier gericht naar toegewerkt, vooral door doelbewust in de praktijk aan de slag te gaan.

Dit gebeurt via onder andere de volgende, deels samenhangende sporen:

- Voortzetting huidige pilot groenblauwe diensten.
- Vertaling van het werken met groenblauwe diensten in de lopende plannen, programma's en projecten van het waterschap.
- Bewustwording en activering direct betrokkenen, zowel extern als intern.
- Ondersteuning ontwikkeling gebiedscollectieven en invulling thema water in de gebiedsoffertes.
- Benutten kansen inzet GLB en POP3 middelen.
- Verdere uitwerking noodzakelijke procedures en regelgeving.
- Samenwerking met andere gebiedspartners zoals gemeenten en terreinbeherende organisaties.

Daarnaast wordt de lopende pilot voortgezet en waar nodig aangescherpt.

Pilot Groenblauwe Diensten: zelf natuurvriendelijke oevers maken

Natuurvriendelijke oevers zijn positief voor de waterkwaliteit en voor de natuurwaarde. Bovendien vergroot de aanleg van natuurvriendelijke oevers de bergingscapaciteit voor water.

Het bijzondere van de aanpak binnen de pilot is dat boeren zelf de aanleg en het beheer van de natuurvriendelijke oevers oppakken, tegen een vooraf vastgestelde vergoeding. Voor de boeren werkt deze werkwijze prima. Één van de percelen ligt tegen het Hunsingokanaal, waar de oever steeds kapot werd getrapt. Daar moest toch gegraven worden. Door de vergoeding uit het project is er de mogelijkheid deze zaken te combineren. Een enkele boer ziet meer voordelen: 'als op de flauwe oevers planten groeien, krijg je een mooi gebied voor vogels. En daar doen we graag iets voor'.

4.2 Werken met groenblauwe diensten 2014 -2017

Spoor	Activiteit	Betrokken partijen	Looptijd	Inzet middelen
Voortzetten lopende pilot 'Groenblauwe Diensten Groningen'	Pilot Groenblauwe Diensten Groningen. Ervaring opdoen met rol ANV's , Boerennatuur en een vijftal groenblauwe diensten (aanleg en onderhoud natuurvriendelijke oevers; met stuwtjes water vasthouden; aanleg van bufferstroken/akkerranden. Diensten zijn in uitvoering. Mogelijke doorgroei naar opstellen gebiedsofferte verkennen.	Wetterskip Fryslân, Provincie Groningen, Boerennatuur en de daarbij aangesloten ANV's	2012 - 2017	Regulier exploitatiebudget
Vertaling in eigen plannen, programma's en projecten	Huidige maatregelen vertalen in beleidsregels per dienst (kaart met randvoorwaarden per type dienst: waar welke maatregelen)	Provincie Groningen, provincie Drenthe, Boerennatuur en de daarbij aangesloten ANV's	2014 - 2017	
	Invulling Stroomgebiedbeheerplan KRW 2016- 2021, koppeling met het Delta-programma Agrarisch Waterbeheer (DAW) vanuit de sector zelf.	Partners planproces	2014-2017	Regulier exploitatiebudget PM
	Benutten kansen binnen kaders en planvorming (o.a. Droge Voeten 2050, Beheer- en onderhoudsplan, KRW)	Afhankelijk van het project	2014-2017	Regulier investeringsbudget PM
Bewustwording en activering direct betrokkenen	Beleidsnotitie ter visie leggen en agenderen voor de reguliere bestuurlijke overleggen gebiedspartners.	Alle gebiedspartners afzonderlijk en Provinciale commissie landelijk gebied (PCLG)	2014	Geen extra middelen
	Informatie/activeringscampagne agrariërs.	Boerennatuur, Agrarische Natuur Verenigingen (ANV's), LTO Noord afdelingen, overigen	2014 - 2015	Regulier exploitatiebudget PM
	Visie groenblauwe diensten integreren in het concept Waterbeheerprogramma.	Intern	2014	Geen extra middelen

Spoor	Activiteit	Betrokken partijen	Looptijd	Inzet middelen
Ontwikkeling Catalogus Groenblauwe Diensten	Input leveren t.b.v. ontwikkeling Catalogus Groenblauwe Diensten, met als doel om meer blauwe diensten in de catalogus te krijgen.	Waterschappen binnen UvW i.s.m. IPO en ministerie EZ	2014 - 2020	Capaciteitsinzet
Benutten kansen inzet GLB/POP3	Lobby om thema water (en werken met groenblauwe diensten) inhoudelijk en financieel voldoende stevig op de GLB/POP 3 agenda te krijgen. (Landelijk, landsdelig en provinciaal)	Unie van Waterschappen (UvW) Noordelijke waterschappen, provincies, LTO Noord, Boeren natuur, natuurorganisaties	2014	Capaciteitsinzet
	Afspraken maken over concrete omvang en verdeling GLB/POP3-middelen op het thema water in landsdeel Noord-Nederland, waar mogelijk gekoppeld aan het Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer (DAW). Op basis daarvan projectontwikkeling- en uitvoering.	Provincies, LTO Noord, overige gebiedspartners	Afspraken en uitvoering 2014 en verder	Regulier exploitatiebudget PM Regulier investeringsbudget PM
Uitwerking procedures en regelgeving ('nieuwe') diensten	Aanvullende juridische verankering voor werken met groenblauwe diensten algemeen en voor 'nieuwe' diensten (opstellen evt. stimulerings- en vergoedingsregeling GBD waar het waterschap nu nog niet mee werkt).	Intern, Wetterskip Fryslân, andere waterschappen	2014 - 2017	Regulier exploitatiebudget PM
Samenwerking met andere gebiedspartners	Afspraken met de terreinbeherende organisaties maken over werken met groenblauwe diensten (bijv. beheer- en onderhoud kades, aanleg nvo's, waterberging, peilbeheer). Afzonderlijk of in een gezamenlijke overeenkomst.	Groninger Landschap, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, etc.	2014 - 2017	Regulier exploitatiebudget PM
	Werken met groenblauwe diensten inbrengen en concreet vertalen richting andere overheden (afstemming werkwijze; bundeling diensten etc.)	Provincies, gemeenten	2014 - 2017	Geen extra inzet.

Bijlagen

Bijlage 1a Juridische vastlegging groenblauwe diensten

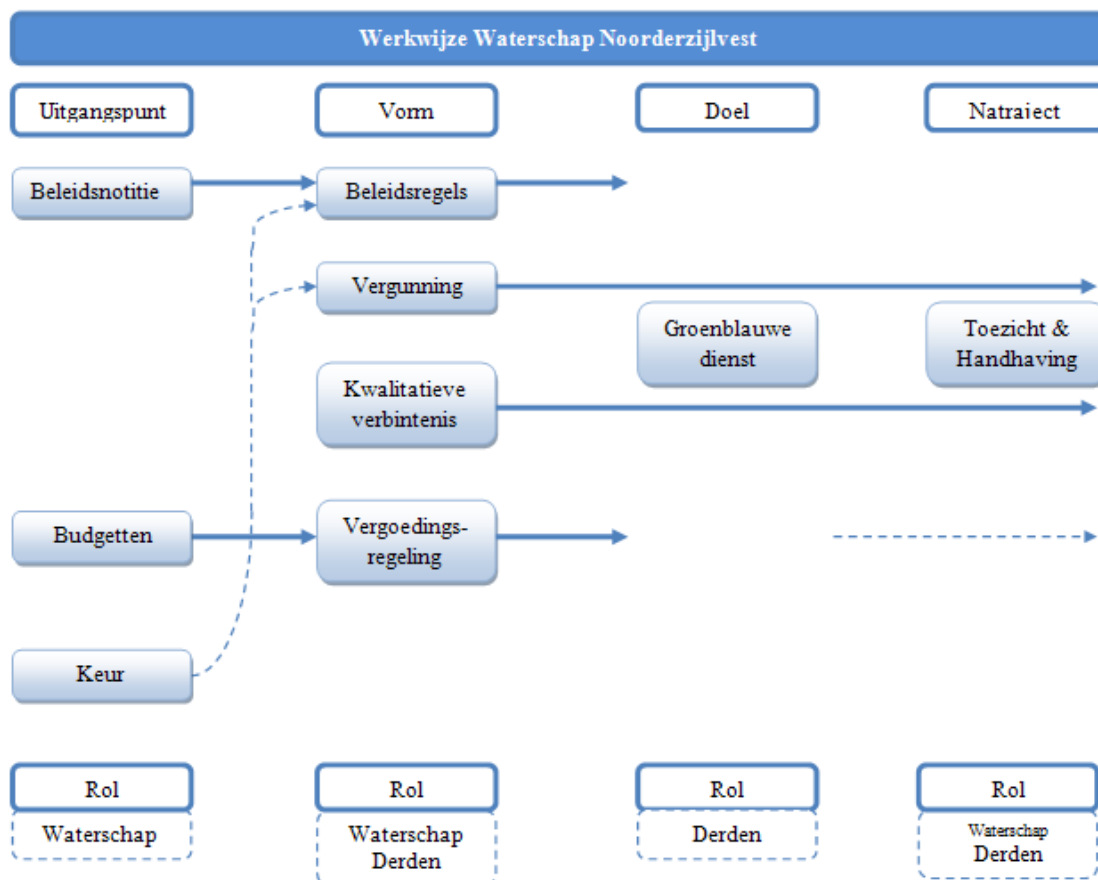
In deze bijlage is beschreven hoe waterschap Noorderzijlvest groenblauwe diensten juridisch verankert. In onderstaande figuur is weergegeven op welke manier deze verankering plaatsvindt.

Verder in deze bijlage is de juridische vastlegging voor twee groenblauwe diensten, te weten (1) aanleg en beheer & onderhoud natuurvriendelijke oevers en (2) aanleg en beheer & onderhoud stuwtes uitgewerkt voor het waterschap. Beide diensten zijn momenteel in uitvoering binnen de pilot 'Groenblauwe diensten provincie Groningen'.

Juridische vastlegging groenblauwe diensten

De beleidsnotitie, de budgetten en de Keur zijn als uitgangspunt genomen om op voort te bouwen. In 'Beleidsregels' zetten de waterschappen de toekomstige bevoegdheden uiteen. Zo wordt ingegaan op de wijze van gebruik van bevoegdheden, de visie en de precieze invulling van de bevoegdheden.

Het opstellen van beleidsregels heeft als voordeel dat het gemakkelijker is om het beleid zelf te hanteren. Er is geen sprake meer van verscheidenheid bij individueel beoordeelde gevallen en daardoor geen sprake van het schenden van het gelijkheidsbeginsel. Nog een voordeel van het opstellen van beleidsregels is dat niet iedere individuele beslissing individueel hoeft te worden gemotiveerd. Het kenbaar maken van beleid is tevens bevorderlijk voor de rechtszekerheid.

Waterschap Noorderzijlvest heeft gekozen voor het vergunningtraject. Dit traject past bij de vrijwillige basis van Groenblauwe diensten. Het waterschap is van mening dat het initiatief van onderaf moet komen en wil niet van bovenaf regels opleggen. De vergunning wordt voor onbepaalde tijd verleend.

Om de instandhouding van de dienst vast te leggen is gekozen voor het aangaan van een kwalitatieve verbintenis. In een kwalitatieve verbintenis kunnen slechts een *dulden* en een *niet doen* worden geregeld. Zo wordt in de kwalitatieve verbintenis bijvoorbeeld vastgelegd dat de oever op de natuurvriendelijke wijze in stand moet worden gehouden en dat er bijvoorbeeld niet bemest mag worden.

Er is voor gekozen om de financiële aspecten vast te leggen in een vergoedingsregeling.

In de Keur van het waterschap worden de actieve handelingen vastgelegd. Het beheer en het onderhoud staan vermeld in de Keur.

Bijlage 1b Juridische vastlegging groenblauwe diensten (1) aanleg en beheer & onderhoud natuurvriendelijke oevers en (2) stuwtjes

Er zijn veel verschillende juridische instrumenten (regelingen) om afspraken rondom groenblauwe diensten vast te leggen.

Noorderzijvest houdt vast aan de vergunningplicht voor groenblauwe diensten. De vergunningplicht past binnen de werkwijze van groenblauwe diensten. Het initiatief van een groenblauwe dienst komt 'van onderaf'. De eerste stap dient ook van onderaf te komen door middel van het aanvragen van een vergunning. Noorderzijvest wil niet van bovenaf regels opleggen, om zo de vrijwilligheid te stimuleren.

De vergunning is een publiekrechtelijk instrument, wat past in het kader van de tweewegenleer. In de vergunning kan (eventueel) maatwerk worden opgenomen. Alle technische aspecten van de dienst worden in de vergunning opgenomen, zoals bijvoorbeeld de flauwte van het talud etc. Noorderzijvest neemt in de vergunning een aantal standaardprofielen op om het zo gemakkelijker te maken voor de vergunningverlener en voor de aanvrager.

Voor de financiële aspecten wordt op grond van titel 4.2 van de Awb een regeling opgesteld. Deze regeling is tevens een publiekrechtelijk instrument. Volgens artikel 4:21 Awb wordt onder een subsidie verstaan: *de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten*. Alleen aspecten van financiële aard kunnen in de verordening worden opgenomen, overige aspecten dienen in andere regelingen opgenomen te worden. Een subsidie dient een stimulerend effect te hebben. Het woord subsidie heeft in de volksmond een negatief karakter. Om voorgaande reden wordt de subsidieregeling een stimulerings- en vergoedingsregeling genoemd. Deze benaming is tevens zuiverder doordat niet elke vergoeding wettelijk gezien het kenmerk van een subsidie heeft. Een vergoeding voor beheer en onderhoud kan bijvoorbeeld niet gezien worden als een stimulerend effect en dus niet als een subsidie. Ook compensatie of een schadevergoeding is niet aan te merken als een subsidie. Slechts de vergoeding voor aanleg van een dienst heeft wettelijk het karakter van een subsidie.

In de beleidsregels zet het waterschap de toekomstige bevoegdheden uiteen. Zo wordt ingegaan op de wijze van gebruik van bevoegdheden, de visie en de precieze invulling van de bevoegdheden. Beleidsregels zijn tevens publiekrechtelijk middelen, welke na vaststelling door het bestuur algemeen bekend worden gemaakt.

Met voorgaande instrumenten is de instandhouding van de dienst en de kenbaarheid van verplichtingen op percelen richting derden nog niet volledig gewaarborgd. Hiervoor dient aanvullend het privaatrecht te worden ingezet. In de kwalitatieve verbintenis kan een *dulden* of een *niet doen* worden geregeld en dus zal de instandhouding van de dienst hierin worden vastgelegd. De kwalitatieve verbintenis wordt ingeschreven in de openbare registers, waarmee de verplichting kenbaar worden gemaakt aan eventuele derden. Een openbaar register is een centraal bijgehouden

bestand met een overzicht van rechten en verplichten ten aanzien van percelen. Wanneer bijvoorbeeld een perceel wordt verkocht is het voor de koper kenbaar welke verplichting op het perceel liggen en wie de eigenaar van het perceel is. Een actieve handeling kan niet worden geregeld via de kwalitatieve verbintenis, waardoor het beheer en onderhoud hierin niet kan worden vastgelegd. Het beheer en onderhoud wordt via de Keur geregeld.

De vergunning

De aanleg van bijvoorbeeld een natuurvriendelijke oever of een stuwtje begint met het aanvragen van een watervergunning. Noorderzijvest verkiest de watervergunning boven het projectplan. De watervergunning past binnen de gedachte achter groenblauwe diensten. Het initiatief voor groenblauwe diensten komt van onderaf. Om die reden zal de eerste stap ook van onderaf gezet moeten worden. De vergunningaanvraag door een derde is die eerste stap.

Lid 1 van artikel 5.4 waterwet bepaalt het volgende over het projectplan: *De aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder geschiedt overeenkomstig een daartoe door hem vast te stellen projectplan. Met de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk wordt gelijkgesteld de uitvoering van een werk tot beïnvloeding van een grondwaterlichaam.*

Bij groenblauwe diensten gaat het niet om een aanleg of wijziging *door de beheerder* (het waterschap). Het waterschap verricht de dienst niet zelf. Ook *vanwege de beheerder* is niet helemaal van toepassing. Het waterschap heeft geen opdracht gegeven aan de agrariër tot aanleg of wijziging. De wens tot aanleg of wijziging komt van onderaf en is dus niet *vanwege de beheerder* tot stand gekomen. Om voorgaande reden is de vergunningaanvraag zuiverder dan het vaststellen van een projectplan.

Het heeft geen toegevoegde waarde om de vergunning in het kadaster op te nemen wanneer al sprake is van het sluiten van een kwalitatieve verbintenis. Daarom is ervoor gekozen om de vergunning niet op te nemen in het kadaster, maar om een kwalitatieve verbintenis te sluiten. De onbepaaldheid van de vergunningverlening wordt in de vergunning zelf opgenomen.

Beleidsregels

In de beleidsregels wordt ingegaan op de bevoegdheden van het waterschap. Het gaat hierbij om de uitleg van wettelijke voorschriften bij het gebruik van bevoegdheden. Deze kan worden gezien als een toelichting op de beleidsregels.

Het opstellen van beleidsregels heeft als voordeel voor het waterschap dat het gemakkelijker is om het beleid zelf te hanteren. Er is geen sprake meer van verscheidenheid bij individueel beoordeelde gevallen en daardoor geen sprake van het schenden van het gelijkheidsbeginsel. Nog een voordeel van het opstellen van beleidsregels is dat niet iedere individuele beslissing individueel hoeft te worden gemotiveerd. Het kenbaar maken van beleid is tevens bevorderlijk voor de rechtszekerheid.

Stimulerings- en vergoedingsregeling

Een subsidie moet een stimulerend effect hebben. Het beheer en onderhoud van een dienst wordt vergoed. Deze vergoeding is niet als een stimulering te zien, waardoor het -wettelijk gezien- niet als een subsidie is aan te merken. Om ervoor te zorgen dat de vergoedingsystematiek zuiver wordt toegepast zal Noorderzijlvest de vergoedingen opnemen in een stimulerings- en vergoedingsregeling. Zie bijlage 1c inclusief een toelichting.

De aanlegvergoeding voor een dienst heeft een stimulerend effect, waardoor deze vergoeding het wettelijke kenmerk heeft van een subsidie, als bedoeld in titel 4.2 van de Awb. De vergoeding voor beheer en onderhoud van een dienst heeft geen stimulerend effect en dus ook niet het subsidiekenmerk.

De regeling dient te voldoen aan de eisen van titel 4.2 van de Awb. Enkele aspecten die in de regeling opgenomen moeten zijn:

- Wettelijke grondslag.
- Bedrag van de vergoeding.
- Subsidieplafond niet nodig.

Van een subsidieplafond is geen sprake aangezien de vergoedingen deels uit de reguliere budgetten voor beheer en onderhoud komen. Ook is er budget voor aanleg of beheer door het waterschap zelf. Er is geen sprake van verschillende 'potjes', omdat bij groenblauwe diensten de aanleg en beheer uit handen wordt gegeven, wat het waterschap anders zelf had uitgevoerd.

Kwalitatieve verbintenis

Er is voor gekozen om gebruik te maken van een kwalitatieve verbintenis in plaats van een kettingbeding. Het kettingbeding dient telkens contractueel te worden doorgegeven bij rechtsopvolging (verkoop van het perceel) op last van een boete. Wanneer dus het beding niet wordt doorgegeven en de boete wordt betaald is het beding van tafel. Dit houdt in dat van realisatie van het beoogde doel (in het kader van de KRW) in het uiterste geval geen sprake meer is. Daarnaast is het voor het waterschap erg moeilijk te controleren of het beding steeds doorgegeven is/wordt.

Artikel 6.24 van de Waterwet bepaalt dat een vergunning tevens geldt voor de rechtsopvolgers van de vergunninghouder, tenzij bij de vergunning anders is bepaald. De rechtsopvolger van de vergunninghouder doet binnen vier weken nadat de vergunning voor hem is gaan gelden, daarvan mededeling aan het bevoegd gezag. De kwalitatieve verbintenis lijkt door deze bepaling dubbel, maar door de kwalitatieve verbintenis naast de vergunning toe te passen is de kenbaarheid bij rechtsopvolging gegarandeerd. Er kan dus geen beroep worden gedaan op onwetendheid.

In bijlage 1d zijn de kwalitatieve verbintenissen opgenomen voor de groenblauwe diensten natuurvriendelijke oever en stuw.

Legger

Het wijzigen van de Legger heeft geen toegevoegde waarde. De groenblauwe diensten worden voldoende verankerd in de voornoemde regelingen.

Keur

Het Beheer en onderhoud wordt via de Keur vastgelegd voor onbepaalde tijd. Door gebruik te maken van de Keur blijft het waterschap de controle in de hand houden door de handhavingmogelijkheid van de Keur.

De toekomst

Het inpassen van nieuwe diensten in de bestaande regelingen moet eenvoudig mogelijk zijn. Het is van belang dat een wijziging van een regeling zo laagdrempelig mogelijk gemaakt wordt binnen het waterschap. Het is niet wenselijk om bij iedere wijziging langs het bestuur te moeten. Een wijziging van een regeling zou niet hogerop moeten plaats vinden dan via het Dagelijks Bestuur. In de stimulerings- en vergoedingsregeling en in het beleid zal de mogelijkheid tot simpele wijziging van de regeling opgenomen worden. Een extra motief hiervoor is dat er geen sprake is van budgetoverschrijding, omdat de gelden uit de reguliere budgetten worden gehaald.

De vergoeding

Door een jaarlijkse vergoeding is sprake van meer grip op de instandhouding en is handhaving makkelijker door te voeren. Eenmalige afkoop is echter boekhoudkundig en praktisch gezien makkelijker. Ook is een voordeel van eenmalige afkoop dat de budgetten momenteel aanwezig zijn. Bij jaarlijkse vergoedingen kan het in het slechtste geval zo zijn dat een bestuur op bepaalde posten wil bezuinigen en dat de financiële middelen voor groenblauwe diensten worden geschrapt. De zekerheid bij jaarlijkse vergoedingen is dus niet volledig gegarandeerd. Wanneer sprake is van jaarlijkse vergoedingen dienen deze te worden geïndexeerd. De som kan dus uiteindelijk groter uitpakken dan wanneer eenmalig wordt afgekocht.

Toepassing van de ANV's

De ANV's kunnen en willen graag betrokken worden bij de inzet van groenblauwe diensten. De rol voor de ANV's is nog niet volledig vastgesteld. Het waterschap maakt graag gebruik van de gebiedskennis van de ANV's. Daarnaast ligt er een mogelijkheid om het toezicht op de naleving van de afspraken door de ANV's te laten doen. Het waterschap heeft een aantal handhavingsbevoegdheden om op te kunnen treden. Deze bevoegdheden zijn exclusief aan het waterschap toebedeeld aan het waterschap, waardoor het overdragen van deze bevoegdheden niet tot de aanbevelingen strekt. Ook bestaat de mogelijkheid dat de ANV's de bevoegdheid krijgen om de vergoedingen voor de diensten uit te keren.

Doelgroep

Deelname aan groenblauwe diensten staat voor iedereen open. De regelingen werken ongeacht de hoedanigheid van de deelnemer. Dit betekent dat geen onderscheid wordt gemaakt tussen deelname van een natuurorganisatie, een agrariër, een particuliere grondeigenaar etc.

Looptijd

De looptijd wordt vastgelegd in de kwalitatieve verbintenis, maar ook in de stimulerings- en vergoedingsregeling. In de beleidsregels en in vergunning komt de looptijd tevens aan de orde.

Voorbeeld beleidsregels Aanleg Natuurvriendelijke Oevers Groenblauwe diensten Waterschap Noorderzijlvest

Natuurvriendelijke oevers zijn oevers waarbij naast de waterkerende functie nadrukkelijk rekening gehouden wordt met natuur en landschap. Een oever wordt natuurvriendelijker naarmate groepen planten en dieren die er van nature thuis horen er voordeel van ondervinden. Een belangrijk kenmerk is de natuurlijke overgang van nat naar droog: meestal hebben natuurvriendelijke oevers flauwe taluds waarbij een duidelijke begroeiing waarneembaar is. Als een oeververdediging noodzakelijk is, dan mag deze de overgang van nat naar droog, en de daarbij behorende natuurontwikkeling, zo min mogelijk verstoren.

Natuurvriendelijke oevers zijn belangrijk voor de waterkwaliteit. Sommige planten en dieren die in het oppervlaktewater voorkomen, hebben plaatsen nodig op de oever waarin zij bijvoorbeeld kunnen schuilen. Ook kunnen kikkers en padden in ondiep water hun eitjes afzetten. Hoe meer de natuur zijn gang kan gaan, hoe beter de kwaliteit van het oppervlaktewater wordt. Het resultaat is helder en gezond oppervlaktewater.

Indien wordt voldaan aan de eisen gesteld in deze algemene regel kan een subsidie worden aangevraagd voor de aanleg van de natuurvriendelijke oever.

Voorwaarden

Voor het aanbrengen van een natuurvriendelijke oever is geen vergunning op grond van de Keur vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. De natuurvriendelijke oever wordt buiten de huidige oeverlijn aan de landzijde aangelegd.
2. De taluds worden aangelegd met een helling van 1 : 3 of flauwer.
3. De natuurvriendelijke oever is voldoende stevig zodat verzakking geheel is uitgesloten; eventueel wordt het talud met natuurlijke materialen (beplantingen, natuursteen en dergelijke) verankerd.
4. Aanwezige oude beschoeiingresten of andere oeververdedigingen worden volledig verwijderd.
5. De houder, belanghebbende of rechtsopvolger onderhoudt het huidige profiel van het oppervlaktewaterlichaam overeenkomstig de geldende keurbepalingen.
6. Het onderhoud van de natuurvriendelijke oever wordt verzorgd door de houder, belanghebbende of rechtsopvolger.
7. Ten minste tien werkdagen voordat met de werkzaamheden wordt aangevangen, neemt de aanvrager contact op met de toezichthouder om de exacte plaats van de natuurvriendelijke oever te bepalen.

Begripsomschrijving

Begripsomschrijving. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

- b. Beschermingszone: Aan een waterstaatswerk grenzende zone, die als zodanig in de legger is opgenomen.
- c. Kernzone: Het centrale gedeelte van het waterstaatswerk, dat als zodanig in de legger is aangegeven.
- d. Nat profiel: Onder de waterspiegel gelegen oppervlakte van de dwarsdoorsnede van een oppervlaktewater.
- e. Kant water: De grenslijn tussen water en oever bij het laagste streefpeil (winterpeil)
- f. Natuurvriendelijke oever: Door het waterschap als zodanig aangewezen oevers die ten behoeve van de ecologisch toestand en (natte) natuurwaarden zijn ingericht met een ondiepe 'natte' zone die oever- en watervegetatie de kans bieden zich te ontwikkelen.

- g. Overige oppervlaktewateren: Oppervlaktewateren met een voornamelijk lokale transportfunctie en/of wateren welke een zekere drooglegging (ontwatering) dienen te geven.
- h. Primaire oppervlaktewateren: Oppervlaktewateren met een belangrijke functie (een regionaal belang) in de wateraan- en afvoer en/of waterberging en/of voor de instandhouding van de waterkering.
- i. Talud: Glooping, schuine, verhoogde kant van een berm, waterland, enz. Bij water de zijdelingse begrenzing tussen waterbodembodem en maaiveld, bij waterkeringen gelegen tussen de (min of meer) horizontale bovenzijde en de teen van het dijklichaam (helling tussen 1:1 en 1:10).
- j. Winterpeil: Het peil dat in het betreffende peilbesluit voor de winterperiode (globaal 1 september – 1 april) geldt of, bij het ontbreken ervan, in de praktijk wordt nagestreefd

Oude beschoeiingen

Aanwezige oude beschoeiingresten of andere oeververdedigingen dienen volledig te worden verwijderd. Het wegdrukken van de beschoeiing in de bodem is ook toegestaan.

Vooroeververdedigingen

Vooroeververdedigingen zijn toegestaan als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. de vooroeververdediging mag niet in het oorspronkelijke natte profiel van het oppervlaktewater worden aangebracht.
- b. de vooroeververdediging mag maximaal 5 centimeter boven het winterpeil uitsteken.
- c. de minimale afstand tussen vooroeververdediging en kant water moet 1,5 meter bedragen.
- d. in de vooroeververdediging moeten minimaal om de 50 meter openingen zijn aangebracht van minimaal 1 meter breed en 0,30 centimeter diep (gemeten ten opzichte van winterpeil).
- e. het beschoeiingsmateriaal dient voor te komen op de lijst van bijlage 2.

Talud

Het talud van de natuurvriendelijke oever moet worden aangelegd met een helling van 1:3 (hoogte:aanlegbreedte) of flauwer.

Inwerkingtreding

Nader in te vullen

Citeertitel

Nader in te vullen

Bijlage 1c Stimulerings- en vergoedingsregeling met toelichting

Stimulerings- en vergoedingsregeling: groenblauwe diensten Waterschap Noorderzijlvest

Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. Waterschap: Waterschap Noorderzijlvest te Groningen
- b. Dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur van het waterschap dat bevoegd is tot het nemen van besluiten betreffende financiële middelen.
- c. Wet: de Algemene wet bestuursrecht
- d. Groenblauwe diensten: het leveren van bovenwettelijke publieke prestaties gericht op realisatie van maatschappelijke wensen op terreinen als natuur, landschap, waterbeheer en recreatief medegebruik, waarvoor een kostendekkende vergoeding wordt gegeven door het waterschap.
- e. Dienst: groenblauwe dienst.
- f. Stimuleringsgelden: het geheel aan financiële middelen dat het waterschap ter beschikking stelt ter realisatie van de dienst.
- g. Vergoedingen: het geheel aan financiële middelen dat het waterschap ter beschikking stelt voor het beheer en onderhoud van de dienst en/of ter compensatie van inkomstenderving na aanleg van de dienst.
- h. Financiële middelen: stimuleringsgelden en vergoedingen.
- i. De aanvrager: natuurlijke persoon of agrarisch ondernemer.

Artikel 1.2 Reikwijdte

Deze regeling is van toepassing op alle door het dagelijks bestuur te verstrekken financiële middelen.

Artikel 1.3 Weigeringsgronden

1. Het dagelijks bestuur weigert in ieder geval financiële middelen te verstrekken:
  - a. Indien de activiteiten waarvoor financiële middelen worden gevraagd, niet zijn gericht op het beheergebied van het waterschap, niet ten goede komen aan de ingezetenen van het waterschap of niet op andere wijze het belang van het waterschap dienen;
  - b. Indien de activiteiten in strijd zijn met het waterschapsbeleid.
2. Het dagelijks bestuur kan bij het verstrekken van financiële middelen van het bepaalde in het eerste lid afwijken ten behoeve van activiteiten welke van buitengewoon belang zijn voor het waterschap.

Artikel 1.4 Doelgroep

1. Voor stimuleringsgelden in het kader van deze regeling komt in aanmerking:
  - a. een natuurlijk persoon die eigenaar is van een perceel c.q. meerdere percelen die binnen de reikwijdte van deze regeling vallen;
  - b. een agrarisch ondernemer met een personen vennootschap die eigenaar is van een perceel c.q. meerdere percelen die binnen de reikwijdte van deze regeling vallen;
  - c. een natuurorganisatie welke eigenaar is van een perceel c.q. meerdere percelen die binnen de reikwijdte vallen van deze regeling.
2. Voor vergoedingen in het kader van deze regeling komt in aanmerking;

- a. de in lid 1 genoemde entiteit die de aanleg van de dienst voor zijn rekening neemt.
- b. een natuurlijk persoon die eigenaar is van een perceel c.q. meerdere percelen die binnen de reikwijdte van deze regeling vallen en het beheer en onderhoud van de dienst voor zijn rekening neemt.
- c. een agrarisch ondernemer met een personenvennootschap die eigenaar is van een perceel c.q. meerdere percelen die binnen de reikwijdte van deze regeling vallen en het beheer en onderhoud van de dienst voor zijn rekening neemt.
- d. een agrarisch ondernemer met een personenvennootschap die eigenaar is van een perceel c.q. meerdere percelen die binnen de reikwijdte van deze regeling vallen en inkomstenderving leidt door de dienst.
- e. een natuurorganisatie die eigenaar is van een perceel c.q. meerdere percelen die binnen de reikwijdte van deze regeling vallen en het beheer en onderhoud van de dienst voor zijn rekening neemt.

Hoofdstuk 2: De aanvraag

Artikel 2.1 Aanvraag

1. De aanvrager dient minimaal ... weken voor de start van de aanleg van de dienst een aanvraag in te dienen bij het ... van het waterschap. De aanvraag dient tenminste vergezeld te worden van:
  - a. Een beschrijving van de voorgenomen dienst(en);
  - b. Een situatieschets op schaal;
  - c. De afmetingen van de voorgenomen dienst(en);
  - d. Een planning wanneer de dienst wordt aangelegd;
  - e. Een beschrijving op welke vergoeding(en) de aanvrager aanspraak wil maken;
  - f. Een begroting van de aan de activiteiten verbonden kosten.
2. Het waterschap kan aanvullende informatie verlangen van de aanvrager voor het in behandeling nemen van de aanvraag.
3. Indien voor dezelfde activiteiten tevens financiële middelen zijns aangevraagd bij andere bestuursorganen, doet de aanvrager daarvan mededeling in de aanvraag.
4. Het waterschap besluit binnen ... weken na ontvangst van de aanvraag of wordt overgegaan tot verlening van financiële middelen.

Artikel 2.2 Ontvangstbevestiging aanvraag

Het waterschap zendt de aanvrager zo spoedig mogelijk na ontvangst van de aanvraag van de financiële middelen een ontvangstbevestiging, waarin de ontvangstdatum is vermeld.

Hoofdstuk 3: De vergoedingen

Artikel 3.1 Vaststelling

Het waterschap stelt op verzoek van de aanvrager het bedrag vast volgens de in bijlage X van de bij deze regeling genoemde bedragen. Dit bedrag kan zijn:

- a. Stimuleringsgelden voor de aanleg van een natuurvriendelijke oever;
- b. Stimuleringsgelden voor de aanleg van een stuw;
- c. Een vergoeding voor het beheer en onderhoud van een natuurvriendelijke oever;
- d. Een vergoeding voor het beheer en onderhoud van een stuw;
- e. Een vergoeding voor inkomstenderving;
- f. Stimuleringsgelden en/of vergoeding(en) voor een door het waterschap in de toekomst nader te bepalen dienst.

Artikel 3.2 Betaling

1. De door het waterschap vastgestelde financiële middelen worden verstrekt voor een periode van ... jaar.

2. De stimuleringsgelden worden minimaal ... weken voor aanvang van de werkzaamheden en minimaal na ... weken na vaststelling van het besluit aan de aanvrager uitgekeerd.
3. De vergoedingen worden niet uitgekeerd voordat de dienst is aangelegd en vervolgens is gecontroleerd en goedgekeurd door of namens het waterschap.
4. De door het waterschap vastgestelde financiële middelen worden jaarlijks geïndexeerd met ...%.

Hoofdstuk 4: De uitvoering

...

Hoofdstuk 5: Slotbepalingen

Artikel 5.1 Citeertitel

1. Deze regeling kan worden aangehaald als: "Stimulerings- en vergoedingsregeling: groenblauwe diensten Waterschap Noorderzijlvest".
2. Deze regeling treedt in werking op de dag na die waarop zij is bekend gemaakt.

Toelichting: Stimulerings- en vergoedingsregeling: groenblauwe diensten **Waterschap Noorderzijlvest**

Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen

De stimuleringsgelden kunnen worden gezien als een subsidie in de zin van de Awb. Het begrip subsidie is gedefinieerd in artikel 4:21 Awb als: *de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten*. De aanvrager kan aanspraak maken op financiële middelen door het waterschap verstrekt. Het leveren van de groenblauwe dienst aan het waterschap is de activiteit van de aanvrager. Het gaat hierbij niet om een betaling voor de geleverde dienst zoals bij een overeenkomst van opdracht het geval zou zijn. Strikt genomen zijn de gelden die door het waterschap worden uitgekeerd voor de realisatie van de dienst een subsidie in de zin van de Awb, omdat hierin een stimulerend effect zit. Een vergoeding voor beheer en onderhoud van de dienst of voor inkomstenderving heeft geen stimulerend effect en is daardoor geen subsidie in de zin van de Awb.

De aanvrager kan zowel een particulier grondbezitter, een agrarisch ondernemer als een natuurorganisatie zijn. Er wordt onderscheid gemaakt in de .... om te bepalen welke vergoedingen kunnen worden uitgekeerd aan de aanvrager.

Artikel 1.4 Doelgroep

Er wordt onderscheid gemaakt in wie de aanvrager van de vergoeding is. Voor elke soort aanvrager zijn er bepaalde soorten financiële middelen te hanteren. Ook wordt gekeken naar welke vergoedingen uitgekeerd kunnen worden aan een bepaalde aanvrager. Zo is het van belang of er sprake is van inkomstenderving. De inzet van de grond is hierbij van belang. Gekeken wordt naar of de grond gebruikt wordt voor het verbouwen van aardappelen of dat het bijvoorbeeld alleen om braakliggend land of grasland gaat.

Hoofdstuk 2: De aanvraag

Artikel 2.1 Aanvraag

Waar wordt de aanvraag ingediend?

Hoever van tevoren dient de aanvraag plaats te vinden?

Binnen welke termijn wordt het besluit genomen?

Hoofdstuk 3: De vergoedingen

Artikel 3.1 Vaststelling

Welke diensten dienen hieraan toegevoegd te worden?

Artikel 3.2 Betaling

Er kan worden gekozen voor eenmalige afkoop of voor een jaarlijkse vergoeding van de vergoeding voor beheer en onderhoud en/of voor inkomstenderving. Het waterschap neemt hierin (eventueel in overleg met aanvrager) de uiteindelijke beslissing.

Wanneer worden de financiële middelen uitbetaald?

Hoe zit het met indexering indien er sprake is van keuze tussen afkoop of jaarlijkse vergoeding. De soms kan bij jaarlijkse vergoeding uiteindelijk groter zijn dan bij afkoop het geval is.

Bijlage 1d Overeenkomst tot vestiging van een kwalitatieve verbintenissen voor diensten Natuurvriendelijke oever en Stuw

Overeenkomst tot vestiging van een kwalitatieve verbintenis ten behoeve van het realiseren en in stand houden van Groenblauwe diensten

~

Natuurvriendelijke oever

De ondergetekenden:

het dagelijks bestuur van Waterschap Noorderzijlvest, gevestigd aan de Stedumermaar 1, 9735 AC te Groningen, rechtsgeldig vertegenwoordigd door .....

hierna te noemen: "het waterschap",

en

..... wonende te:.....

hierna te noemen: "grondeigenaar",

verklaren, behoudens instemming van het Bestuur van het waterschap, te zijn overeengekomen dat het waterschap voor de realisering en in standhouding van Kaderrichtlijn Water (KRW) doelstellingen in het kader van het project: ".....", een kwalitatieve verbintenis overeenkomstig artikel 6:252 van het Burgerlijk Wetboek vestigt, die wordt ingeschreven in de openbare registers, waardoor deze derdenwerking verkrijgt, waarbij:

Artikel 1. Omschrijving

Grondeigenaar er mee instemt dat:

1. een stuw geplaatst wordt op het bij hem in eigendom zijnde perceel kadastraal bekend onder: ....., en is met een arcering aangegeven op de aan deze overeenkomst gehechte situatietekening;
2. hij zelf zorg draagt voor de aanleg van de stuw, zoals vastgelegd in de door het waterschap verleende vergunning;
3. hij zelf het beheer en onderhoud van de stuw uitvoert of laat uitvoeren op basis van de eisen uit de Keur van het waterschap.

Een en ander onder de volgende bepalingen en bedingen:

Artikel 2. Duur van de overeenkomst

De kwalitatieve verplichting wordt gevestigd voor onbepaalde tijd.

Artikel 3. Uit te voeren werkzaamheden

Het plaatsen van de in artikel 1 lid 1 bedoelde stuw wordt door en voor rekening van grondeigenaar uitgevoerd met alle daaraan verbonden werkzaamheden zoals met het waterschap nader is overeengekomen.

Artikel 4. Vergoeding

Voor de realisering en instandhouding van de stuw, ontvangt grondeigenaar van het waterschap vergoedingen zoals opgenomen in de 'Vergoedingsregeling Groenblauwe diensten - Waterschap Noorderzijlvest'.

Artikel 5. Uibetaling vergoedingen

De door het waterschap uitbetaalde vergoedingen vinden plaats onder finale kwijting, waardoor grondeigenaar geen vorderingen meer kan instellen ter zake deze overeenkomst en de daarmee samenhangende afspraken.

Artikel 6. Kosten overeenkomst en notariële akte

1. De kosten van deze overeenkomst, van de te zijner tijd op te maken notariële akte en de overschrijving daarvan in de openbare registers, zullen door het waterschap worden betaald.
2. Voor de tenuitvoerlegging van deze overeenkomst kiezen grondeigenaren en het waterschap domicilie ten kantore van notaris ..... te .....of zijn/haar waarnemer.

Artikel 7. Volmacht

Grondeigenaar en het waterschap verlenen onherroepelijk volmacht aan ieder van de medewerkers van het in artikel 7 genoemd notariskantoor om voor en namens hen de notariële akte te doen verlijden en te ondertekenen, waarin de inhoud van deze overeenkomst zal worden opgenomen, om die akte te laten overschrijven in de openbare registers, alsmede om al datgene te doen en te laten verrichten wat ter zake vereist mocht zijn.

Aldus overeengekomen, opgemaakt in drievoud en getekend,

te .....
op .....-.....-.....

grondeigenaar

.....

te Groningen
op .....-.....-.....

namens het waterschap,

.....

Overeenkomst tot vestiging van een kwalitatieve verbintenis ten behoeve van het realiseren en in stand houden van Groenblauwe diensten

~
Stuw

De ondergetekenden:

het dagelijks bestuur van Waterschap Noorderzijlvest, gevestigd aan de Stedumermaar 1, 9735 AC te Groningen, rechtsgeldig vertegenwoordigd door .....

hierna te noemen: "het waterschap",

en

..... wonende te:.....

hierna te noemen: "grondeigenaar",

verklaren, behoudens instemming van het Bestuur van het waterschap, te zijn overeengekomen dat het waterschap voor de realisering en in standhouding van Kaderrichtlijn Water (KRW) doelstellingen in het kader van het project: ".....", een kwalitatieve verbintenis overeenkomstig artikel 6:252 van het Burgerlijk Wetboek vestigt, die wordt ingeschreven in de openbare registers, waardoor deze derdenwerking verkrijgt, waarbij:

Artikel 1. Omschrijving

Grondeigenaar er mee instemt dat:

4. een deel van de bij hem in eigendom zijnde percelen kadastraal bekend onder: ....., als een zogenaamde natuurvriendelijke oever wordt ingericht en in stand gehouden. Het gaat daarbij om een strook weiland ter breedte van .....meter, te rekenen vanaf de insteek van de bestaande watergang tot de insteek van de te ontgraven natuurvriendelijke oever. Bedoelde strook grond heeft een totale oppervlakte van .....m² en is met een arcering aangegeven op de aan deze overeenkomst gehechte situatietekening;
5. hij zelf zorg draagt voor de aanleg van de natuurvriendelijke oever, zoals vastgelegd in de door het waterschap verleende vergunning;
6. hij zelf het beheer en onderhoud van de natuurvriendelijke oever uitvoert of laat uitvoeren op basis van de eisen uit de Keur van het waterschap.

Een en ander onder de volgende bepalingen en bedingen:

Artikel 2. Duur van de overeenkomst

De kwalitatieve verplichting wordt gevestigd voor onbepaalde tijd.

Artikel 3. Uit te voeren werkzaamheden

Het ontgraven van de in artikel 1 lid 1 bedoelde strook grond wordt door en voor rekening van grondeigenaar uitgevoerd, een en ander overeenkomstig het op meergenoemde situatietekening aangegeven profiel is aangegeven en met alle daaraan verbonden werkzaamheden zoals met het waterschap nader is overeengekomen.

Artikel 4. Vergoeding

Voor de realisering en instandhouding van de natuurvriendelijke oever en de daarlangs gelegen aan te brengen kering, ontvangt grondeigenaar van het waterschap vergoedingen zoals opgenomen in de 'Vergoedingsregeling Groenblauwe diensten - Waterschap Noorderzijlvest'.

Artikel 5. Uibetaling vergoedingen

De door het waterschap uitbetaalde vergoedingen vinden plaats onder finale kwijting, waardoor grondeigenaar geen vorderingen meer kan instellen ter zake deze overeenkomst en de daarmee samenhangende afspraken.

Artikel 6. Kosten overeenkomst en notariële akte

1. De kosten van deze overeenkomst, van de te zijner tijd op te maken notariële akte en de overschrijving daarvan in de openbare registers, zullen door het waterschap worden betaald.
2. Voor de tenuitvoerlegging van deze overeenkomst kiezen grondeigenaren en het waterschap domicilie ten kantore van notaris ..... te .....of zijn/haar waarnemer.

Artikel 7. Volmacht

Grondeigenaar en het waterschap verlenen onherroepelijk volmacht aan ieder van de medewerkers van het in artikel 7 genoemd notariskantoor om voor en namens hen de notariële akte te doen verlijden en te ondertekenen, waarin de inhoud van deze overeenkomst zal worden opgenomen, om die akte te laten overschrijven in de openbare registers, alsmede om al datgene te doen en te laten verrichten wat ter zake vereist mocht zijn.

Aldus overeengekomen, opgemaakt in drievoud en getekend,

te .....

op .....-.....-.....

grondeigenaar

.....

te Groningen

op .....-.....-.....

namens het waterschap,

.....